

Juokingas, nepadorus ir itin prancūziškas
The Times

**Françoise
Sagan**

**Sveikas,
liūdesy**

baltos lankos

Françoise Sagan

SVEIKAS, LIŪDESY

Romanas

Iš prancūzų kalbos vertė

LAIMA RAPŠYTĖ

baltos lankos

Pirmas skyrius

Šito nepatirto, dirginančio ir saldaus jausmo, kuris įkyriai persekioja mane, nesiryžtu pavadinti gražiu ir iškilmingu vardu – liūdesys. Šis jausmas toks didelis, toks egoistiškas, kad beveik gėdinuosi jo, o liūdesys man visada kėlė pagarbą. Anksčiau aš nežinojau, kas tai yra; buvau patyrusi nuobodulį, kartėlį, rečiau – sąžinės graužimą. O dabar mane gaubia kažkas dirglus ir švelnus kaip šilkas ir atskiria nuo kitų.

Tą vasarą man suėjo septyniolika metų, ir aš buvau visiškai laiminga. „Kiti“ – tai mano tėvas ir Elzė, jo meilužė. Noriu iš karto paaiškinti situaciją, nes ji gali pasirodyti dviprasmiška. Tėvui tada sukako keturiasdešimt, ir jis jau penkiolika metų našlavo; tai buvo jaunas, energingas, patrauklus vyriškis, ir, grįžusi iš pensiono prieš dvejus metus, aš kaipmat supratau, kad jis turi moterų. Sunkiai susitaikiau tik su tuo, kad jos kas pusmetį keitėsi. Bet netrukus jo žavesys, naujas nerūpestingas gyvenimas ir mano pačios polinkiai padėjo apsiprasti su ta mintimi. Mano tėvas buvo lengvabūdis žmogus, bet apsukriai tvarkė savo reikalus; jis lengvai susižavėdavo ir greit atšaldavo, ir patiko moterims. Aš iškart jį pamilau, ir visa širdimi, nes jis

buvo geras, dosnus, linksmas ir labai prisirišęs prie manęs. Neįsivaizduoju geresnio draugo ir įdomesnio pašnekovo. Šios vasaros pradžioje jis pasiekė mandagumo viršūnę: paklausė, ar atostogaujant manęs neerzintų Elzė, dabartinė jo meilužė. Aš kaipmat jį nuraminau, nes žinojau jį negalint apsieiti be moterų, o antra vertus, maniau, kad Elzė mums nekliudys. Tai buvo aukšto ūgio, rudaplaukė mergina, puskekšė iš demimondo, kuri dirbo statiste Eliziejaus laukų studijose ir baruose. Ji buvo miela, gana paprasta ir be ypatingų pretenzijų. Be to, mes su tėvu per daug džiaugėmės galėdami kuo greičiau ištrukti iš miesto, kad į ką nors kreiptume dėmesį. Jis buvo išnuomojęs didelę baltą vilą prie Viduržemio jūros, nuošalią ir žavią, – apie ją mes tik ir svajojome, kai užėjo pirmieji birželio karščiai. Ji stovėjo kyšuly, aukštai virš jūros, nuo kelio gožiama pušyno; siauras takelis statmenai leidosi į mažytę aukso smiltim nužertą įlankėlę, apsuptą rusvų uolų, tarp kurių bangavo jūra.

Pirmos dienos buvo nuostabios. Valandų valandas drybsojome pliaže, alpdami nuo karščio, ir pamažu sveikai, rudai įdegėme; tik Elzė baisiai kentėjo, nes oda jai paraudo ir ėmė luptis. Tėvas darydavo sudėtingą kojų gimnastiką, norėdamas numesti pilvuką, kuris jau ėmė augti, o tai visai nesiderino su jo donžuaniškais polinkiais. Nuo ankstyvo ryto sėdėdavau vandeny, vėsiam ir skaidriam vandeny, nardydavau ir taškydavausi iš visų jėgų, kad neliktų jokio Paryžiaus pėdsako, nė vienos miesto dulkės. Išlipusi iš vandens, išsitiesdavau ant kranto, pasisemdavau pilną saują smėlio ir stebėdavau, kaip pro pirštus teka gelsva

švelni srovė; galvodavau, kad panašiai bėga laikas, kad ta mintis visiškai paprasta ir kad paprastos mintys labai malonios. Buvo vasara.

Šeštą dieną pirmąkart pamačiau Sirilį. Jis plaukė nedideli burine valtimi palei krantą ir ties mūsų įlanka apsivertė. Aš padėjau jam išsikapanoti ir, mums abiem juokiantis, sužinojau, kad jo vardas Sirilis, kad jis studijuoja teisę ir dabar atostogauja su motina gretimoje viloje. Jis turėjo romėnišką profilį, buvo tamsaus gymio, atviro veido, šviečiančio savotišku globėjišku ramumu, kuris man patiko. Šiaip aš vengčiau universiteto studentų, šiurkščių, susirūpinusių savimi, ypač savo jaunyste, iš kurios jie sėmėsi dramatiškų išgyvenimų arba ieškojo preteksto nuoboduliui. Aš nemėgau jaunimo. Man kur kas labiau tiko mano tėvo draugai, keturiasdešimtmečiai vyriškiai, kurie būdavo švelnūs ir galantiški ir rodydavo man tėvo ir meilužio dėmesį. Bet Sirilis man patiko. Jis buvo aukštas, kartais net gražus, ir jo grožis kėlė pasitikėjimą. Nesišlykštėjau, kaip mano tėvas, fiziniu bjaurumu, – dėl to mes dažnai bendraudavome su kvailiais, – bet susidūrusi su žmonėmis, kuriems trūko žavesio, jausdavausi nejaukiai, nemokėdavau bendrauti; jie nesistengė patikti, o tai man atrodė kaip kokia nepadori liga. Juk visi mes siekiame vienintelio dalyko – patikti. Aš ir dabar nesuprantu, ar šis troškimas nugalėti slepia savy gyvybingumo perteklių, norą būti pranašesniam už kitus, ar neaiškų pasąmonės poreikį įgyti pasitikėjimo savimi ir tvirtai jaustis gyvenime.

Atsisveikindamas Sirilis pasisiūlė išmokyti mane buriuoti. Grįžusi, vakarieniaudama svarsčiau apie tai ir

beveik nedalyvavau pokalbyje, todėl nepastebėjau, kad tėvas sunerimęs. Po vakarienės, kaip ir kiekvieną vakarą, išsitiesėme šezlonguose terasoje. Dangus buvo nusėtas žvaigždžių. Žiūrėjau į jas, neaiškiai vildamasi, kad jos ims kristi anksčiau laiko, vagodamos dangų. Bet buvo tik liepos pradžia, ir jos nė nemanė kristi. Žvyruotoje terasoje spragsėjo cikados. Matyt, tūkstančiai cikadų, apsvaigusių nuo karščio ir mėnulio šviesos, ištisas naktis leidžia tokius keistus garsus. Man kažkas sakė, kad jos tik trina savo sparnelius, bet man maloniau manyti, kad giesmė, tokia pat instinktyvi, kaip kovo mėnesį kačių, gimsta gomuryje. Mums buvo gera; vien mažyčiai smėlio grūdėliai, užbirę už marškinių, kliudė man saldžiai užmigti. Va tada mano tėvas kostelėjo ir atsisėdo.

– Turiu pranešti, kad atvyksta svečių, – tarė jis.

Siaubo apimta, užsimerkiau. Taip ir maniau, mes per daug ramiai gyvenome, dabar galas viskam.

– Greitai sakykit, kas? – sušuko Elzė, kaip visada ištroškusi pramogų.

– Ana Larsan, – atsakė tėvas ir atsigręžė į mane.

Aš spoksojau į jį; taip nustebau, kad negalėjau ištartį nė žodžio.

– Aš ją pakviečiau atvažiuoti, kai ji pavargs demonstruodama modelius, ir štai... ji atvyksta.

Niekad nebūčiau pagalvojusi. Ana Larsan buvo sena mano velionės motinos draugė ir neturėjo nieko bendro su mano tėvu. Ir vis dėlto prieš dvejus metus, kai išėjau iš pensiono, tėvas, nežinodamas, ką su manim daryti, nusiuntė pas ją. Per savaitę ji mane skoningai aprenge

ir išmokė elgtis. Ir aš ją tiesiog įsimylėjau; šitą mano jausmą ji apsukriai nukreipė į vieną savo aplinkos vaikina. Taigi ji man davė pirmus elegantiškus drabužius ir pirmąją meilę, ir už tai buvau jai labai dėkinga. Tai buvo keturiasdešimt dvejų metų moteris, labai patraukli, labai subtili, išdidi, su nuovargio ir abejingumo išraiška veide. Tas abejingumas – vienintelis dalykas, kurį jai galėjai prikišti. Ji buvo maloni ir nepasiekiamo. Ji tiesiog spinduliavo tvirta valia, o jos dvasinė pusiausvyra mane trikdė. Ji buvo išsiskyrusi ir laisva, bet nebuvo girdėti, kad turėtų meilužį. Pagaliau mūsų pažįstamų ratas buvo kitas: ji bendravo su subtiliais, protingais, taktiškais žmonėmis, o mūsų draugai buvo triukšmingi, ištroškę pramogų; iš jų mano tėvas tereikalavo vieno – kad būtų gražūs arba įdomūs. Manau, kad ji mus su tėvu šiek tiek niekino už pasilinksminimų pomėgį, tuštybę, kaip apskritai niekino saiko stoką. Mus rišo tik oficialūs pietūs, – ji buvo modelininkė, o tėvo veiklos sritis – reklama, mano motinos atminimas ir mano pastangos: nors ji mane ir trikdė, labai ja žavėjausi. Bet šis staigus jos atvykimas buvo labai ne laiku, turint galvoje Elzę ir Anos pažiūras į auklėjimą.

Elzė apipylė mus klausimais apie Anos padėtį visuomenėje, paskui nuėjo gulti. Likusi viena su tėvu, atsisėdau ant laiptelių prie jo kojų. Jis pasilenkė ir uždėjo rankas man ant pečių.

– Kodėl tu tokia liesa, širdede? Atrodai kaip benamis kačiukas. Norėčiau, kad mano duktė būtų apvalutė blondinė su porceliano akimis ir...

– Ne tai svarbiausia, – pasakiau. – Kodėl tu pakvietei Ana? Ir kodėl ji sutiko atvažiuoti?

– Gal pasiilgo tavo seno tėvo? Ką gali žinoti.

– Tu – ne tas vyro tipas, kuris galėtų dominti Ana, – pasakiau. – Ji per daug protinga ir per daug ori. O Elzė? Tu įsivaizduoji, apie ką galėtų kalbėtis Ana su Elze? Aš – ne.

– Apie tai nepagalvojau, – prisipažino jis. – Tikra tiesa, baisu. Sesile, širdede, o jeigu mes grįžtume į Paryžių?

Tėvas tyliai juokėsi ir glostė man galvą. Aš atsisukau ir pažiūrėjau į jį. Jo tamsios, linksnų raukšlelių apsuptos akys juokėsi, lūpų kampučiai kiek pakilo. Jis buvo panašus į fauną. Aš ėmiau juoktis kartu su juo, kaip ir kiekvieną kartą, kai jis prisivirdavo košės.

– Ak, tu mano bendrininke, – pasakė jis. – Ką daryčiau be tavęs?

Ir jo švelniam balse nuskambėjo toks įsitikinimas, kad neliko jokių abejonių – be manęs jis būtų nelaimingas. Iki vėlumos mes kalbėjome apie meilę, apie jos vingrybes. Tėvo supratimu, jos išgalvojamos. Jis nuolat neigė ištikimybės, rimtų santykių, įsipareigojimų sąvokas. Aiškino, kad jos prasimanytos, tuščios. Išgirdusi iš kieno kito lūpų, būčiau išsižeidusi. Bet aš žinojau, kad, nepaisant jo pažiūrų, jis švelnus ir atsidavęs, juoba kad žinojo, jog tie jausmai laikini, o ir siekė šito. Toks meilės supratimas man tiko: greita, stipri ir trumpalaikė. Mano amžiaus žmonių ištikimybė nevilioja. Aš menkai nusimaniau apie meilę: pasimatymai, bučiniai ir atšalimas.

Antras skyrius

Ana turėjo atvažiuoti po savaitės. Mėgavausi paskutinėmis tikrų atostogų dienomis. Mes buvom išnuomoję vilą dviem mėnesiams, bet žinojau, kad, atvykus Anai, teks atsisveikinti su laisve. Ana poelgiams suteikdavo tokią reikšmę ir žodžiams tokią prasmę, kurių mes su tėvu nenorėdavome juose įžiūrėti. Ji vadovavosi gero tono ir gero skonio taisyklėmis, ir negalėjai šito nepajusti, kai ji staiga užsidarydavo savy, įsižeidusi nutildavo, arba kaip formuluodavo savo mintis. Tai mane ir žavėjo, ir erzino, pagaliau žemino, nes jaučiau, kad jos tiesa.

Tą dieną, kai ji turėjo atvykti, buvo nutarta, kad tėvas su Elze sutiks ją Frežiuso stotyje. Aš griežtai atsisakiau dalyvauti toje išvykoje. Iš nevilties tėvas nuėjo į sodą ir išskynė visus kardelius – įteiks puokštę, sutikęs Aną prie traukinio. Tik ne per Elzę, patariau aš. Trečią valandą, jiems išvykus, nusileidau į pliažą. Buvo baisiai karšta. Aš išsitiesiau smėlyje ir užsnūdau; mane pažadino Sirilio balsas. Atsimerkiau: dangus buvo baltas, apsiblausęs nuo karščio. Aš nieko neatsakiau Siriliui; nenorėjau kalbėti nei su juo, nei su kuo kitu. Gulėjau smėlyje tarsi sukaustyta, prislėgta vasaros karščio, švininėmis rankomis, išdžiūvusia burna.

– Jūs dar gyva? – paklausė jis. – Iš tolo atrodot kaip sudužusio laivo nuolauža...

Aš nusišypsojau. Jis atsisėdo šalia ir netyčia palietė man petį – širdis ėmė dusliai daužytis. Aną savaitę dėl mano šaunių laivybinių manevrų kokius dešimt kartų buvom atsidūrę vandeny vienas kito glėbyje, ir nejutau jokio nerimo. O šiandien dėl to karščio, to snūduriavimo, nevikraus jo judesio tarsi kažkas nutrūko manyje. Aš pasisukau į jį. Jis žiūrėjo į mane. Jį jau kiek pažinau: buvo santūrus ir dorybingesnis už daugelį savo amžiaus vaikinų. Ir todėl mūsų gyvenimo būdas, ta keista šeimyninė trijulė, jį piktino. Jis buvo per daug geras, o gal nedrąsus, kad man tiesiai tą pasakytų, bet aš supratau iš jo kreivų pagiežingų žvilgsnių, kuriais jis varstė mano tėvą. Jam būtų buvę malonu, jei dėl to būčiau kentėjusi. Bet aš nė nemaniau kreipti dėmesio, ir vienintelis dalykas, kuris dabar mane jaudino, buvo jo žvilgsnis ir mano širdies dūžiai. Jis pasilenkė prie manęs. Pro akis šmėkštelėjo paskutinės šios savaitės dienos, mano pasitikėjimas juo, ramybė, ir pasidarė gaila, kad prie manęs artėja ta didelė burna su stambiom lūpom.

– Sirili, – tariau aš, – mes buvom tokie laimingi...

Jis švelniai pabučiavo mane. Aš žiūrėjau į dangų; paskui nieko nebemačiau, tik po užmerktom blakstienom sproginėjo raudonos liepsnos. Karštis, apsvaigimas, pirmųjų bučinių skonis, atodūsiai tęsėsi nežinia kiek. Automobilio signalas išgąsdino mus kaip du vagišius. Netarusi nė žodžio, palikau Sirilį ir nuėjau namo. Aš nustebau, kad jie taip greitai grįžo: Anos traukinys dar negalėjo atvykti. Tačiau ji jau buvo čia ir lipo iš savo automobilio.

– Juk tai Miegančiosios gražuolės rūmai! – sušuko ji. – Kaip jūs nudegėt, Sesile. Man labai malonu jus matyti.

– Man irgi, – pasakiau aš. – Jūs atvažiavote iš Paryžiaus?

– Nutariau važiuoti mašina, bet dabar jaučiuosi kaip sudaužyta.

Aš nuvedžiau Aną į jos kambarį. Atidariau langą, norėdama pamatyti Sirilio laivą, bet jis jau buvo dingęs iš akių. Ana atsisėdo ant lovos. Po jos akimis pastebėjau nežymius šešėlius.

– Vila nuostabi, – atsiduso ji. – O kur namų šeimininkas?

– Juodu su Elze išvažiavo į stotį jūsų pasitikti.

Pastačiusi jos lagaminą ant kėdės, atsisukau ir apstulbau. Anos veidas staiga pasikeitė, lūpos ėmė virpėti.

– Elzė Makenbur? Jis atsivežė čia Elzę Makenbur?

Nežinojau, ką atsakyti. Žiūrėjau į ją, kaip gavusi kuolu per galvą. Šis veidas, visuomet toks ramus, toks neįžvelgiamas, dabar visiškai apsinuogino mano akivaizdoje ir sužadino man begalę minčių... Ji žiūrėjo į mane nematančiomis akimis; ji gyveno vaizdais, kuriuos sukėlė mano žodžiai; pagaliau pamatė mane ir nusisuko.

– Turėjau jus įspėti, – pasakė ji, – bet aš taip skubėjau išvažiuoti, buvau taip pavargusi...

– O dabar... – mašinaliai tęsiau aš.

– Kas dabar? – paklausė ji.

Ji žiūrėjo į mane nustebusi, su panieka. Juk nieko neatsitiko.

– Dabar jūs atvažiavote, – kvailai pasakiau aš, trindama rankas. – Žinote, aš labai džiaugiuosi, kad jūs čia. Lauksiu apačioje; jei norėsite ko nors išgerti – turim puikų barą.

Išėjau, kažką murmédama sau po nosim, ir, visiškai sutrikusi, émiau leistis laiptais. Ką reiškia šitokia veido išraiška, virpantis balsas, ta silpnumo akimirka? Išsitiesiau šezlonge ir užsimerkiau. Stengiausi prisiminti įpras-tas to griežto, valingo veido išraiškas: ironiją, meilumą, valdingumą. Pasirodo, jis gali būti ir jautrus – šis atradimas mane ir sujaudino, ir supykino. Nejaugi ji myli mano tėvą? Argi tai įmanoma? Jis visiškai ne jos skonio. Silpnas, lengvabūdis, kartais net ištižęs. O gal tai tik ke-lionės nuovargis, įžeista dorybė? Ištisą valandą kūriau įvairiausias hipotezes.

Penktą valandą grįžo tėvas su Elze. Žiūrėjau, kaip jis lipa iš mašinos. Bandžiau suvokti, ar galėtų Ana jį mylėti. Jis éjo kiek atmetęs galvą, smagiu žingsniu, šypsojosi. Pa-galvojau – visiškai galimas dalykas, kad Ana jį myli, bet kuri moteris galėtų jį pamilti.

– Ana neatvažiavo, – sušuko jis. – Galgi neiškrito iš traukinio.

– Ji savo kambarį, – pasakiau aš. – Atvažiavo mašina.

– Štai kaip? Puiku. Nunešk jai tą puokštę.

– Jūs nupirkot man gėlių? – pasigirdo Anos balsas. – Labai malonu.

Šypsodamasi, kuo ramiausiai ji leidosi laiptais žemyn, o suknelė – tarsi nebūtų keliavusi lagamine. Aš liūdnei pa-galvojau, kad ji atėjo, tik išgirdusi privažiuojant mašiną, o juk galėjo ateiti anksčiau, būtume pasikalbėjusios, pagaliau nors apie egzaminą, kurio, beje, neišlaikiau. Ši paskutinė mintis mane nuramino.

Tėvas puolė prie jos, pabučiavo ranką.

– Ketvirtį valandos prastypsojau stotyje su puokšte rankose ir kvaila šypsena lūpose. Ačiū dievui, jūs čia. Ar pažįstate Elžę Makenbur?

Nusukau akis į šoną.

– Tikriausiai kur nors buvome susitikusios, – atsakė Ana labai maloniai. – Mano kambarys nuostabus. Kaip gražu iš jūsų pusės, Reimonai, kad pakvietėte mane – buvau labai pavargusi.

Tėvas nėrėsi iš kailio. Jo supratimu, viskas ėjo kaip iš pypkės. Jis kažką šnekėjo, atkimšinėjo butelius. Bet pro mano akis plaukė tai aistringas Sirilio veidas, tai Anos veidas, abu jausmų audros nutviekti, ir aš ėmiau abejoti, ar atostogos prabėgs taip jau sklandžiai, kaip tikėjosi mano tėvas.

Mūsų pirmoji vakarienė praėjo labai linksmi. Tėvas ir Ana kalbėjo apie bendrus pažįstamus, negausius, bet labai spalvingus. Su malonumu klausiausi jų šnekos, kol Ana pareiškė, kad mano tėvo kompanionas – mikrocefalas. Tas žmogus daug gėrė, bet buvo labai malonus, ir mes trise esame praleidę ne vieną smagų vakarą.

Aš ėmiau prieštarauti.

– Lombaras toks pokštininkas, Ana. Su juo visai nenuobodu.

– Vis dėlto pripažinkite, kad jis ribotas, ir net jo humoras...

– Gal jo mąstymo būdas kiek neįprastas, bet...

Ji atlaidžiai nutraukė mane:

– Tai, ką jūs vadinat mąstymo būdu, tėra mąstymo atliekos.

Ši glausta, išbaigta formulė mane sužavėjo. Yra frazių, kurios sukuria tam tikrą subtilią intelektualinę atmosferą

ir pavergia mane, net jei ir ne visai jas suprantu. Gaila, neturėjau užrašų knygutės ir pieštuko, būčiau užsirašiusi. Pasakiau tai Anai. Tėvas nusijuokė.

– Šiaip ar taip, nesi kerštinga.

Argi aš galėjau kerštauti? Juk Ana nerodė jokio priešiš-kumo. Ji buvo absoliučiai abejinga, jos sprendimai neturėjo kategoriškumo ir aštrumo, kurie būdingi pykčiui. Bet kaip tik dėl to jie buvo visiškai nepaneigiami.

Tą pirmą vakarą Ana, atrodo, nepastebėjo Elzės – sąmo-ningo ar ne – išsiblašymo: ši nuėjo tiesiai į tėvo miegamąjį. Ana atvežė man megztinį iš savo modelių kolekcijos, bet neleido dėkoti. Dėkojimui ją erzino, o kadangi aš niekada nemokėdavau išreikšti savo entuziazmo atitinkama forma, tai ir nesivarginau.

– Mano supratimu, Elzė labai miela, – pasakė ji, prieš man išeinant.

Ji žiūrėjo man tiesiai į akis, visai nesišypsodama, ieš-kojo jose įtarimo, kurį reikėtų žūtbūt sugriauti. Aš turėjau pamiršti pirmą jos reakciją.

– Taip, taip, žavi, è... è... mergina... labai simpatiška, – le- menau aš. Ji ėmė juoktis, ir aš susierzinusi nuėjau miegoti. Užmigau, galvodama apie Sirilį, kuris tikriausiai dabar šoka Kanuose su merginomis.

Aš jaučiu, kad pamirštu, kad esu priversta pamiršti tai, kas svarbiausia, – jūrą, jos nenutrūkstamą gausmą, saulę. Nebegalėčiau aprašyti ir tų keturių liepų provincijos pen- siono kieme, nei jų kvapo; nei tėvo šypsenos stotyje prieš dvejus metus, kai išėjau iš pensiono – sutrikusios šypsenos, nes aš buvau su kasom ir šlykščia, kone juoda suknele, o

paskui mašinoje staigaus triumfuojančio džiaugsmo protrūkio, kai jis pastebėjo, jog mano akys, burna panašios į jo, ir suprato, kad būsiu pats brangiausias, pats gražiausias jo žaisliukas. Aš buvau visiška neišmanėlė: jis davė man Paryžių, prabangą, lengvą gyvenimą. Žinau, daugelis to meto mano malonumų buvo gaunami už pinigus: malonumas greitai lėkti mašina, turėti naują suknelę, pirkti plokšteles, knygas, gėles. Man visai ne gėda tų lengvapėdiškų malonumų, o ir vadinu juos lengvapėdiškais tik todėl, kad girdėjau juos taip vadinant. Jau greičiau gailėčiausi, išsiginčiau savo sielvartų ar mistinių krizių. Malonumų, laimės geismas yra vienintelis pastovus mano charakterio bruožas. Gal aš per mažai skaičiau? Pensione skaitėme tik didaktinius veikalus. Paryžiuje neturėjau laiko skaityti: po paskaitų draugai vesdavosi mane į kiną; jie stebėjosi, kad aš nežinau aktorių pavardžių. Arba į saulės nutviekstas kavinių terasas; aš džiaugiausi galėdama susilieti su minia, gerti, būti su kuo nors, kas žiūri tau į akis, ima tave už rankos ir nusiveda tolyn nuo tos minios. Mes eidavome pėsti iki pat namų. Čia jis įtraukdavo mane į tarpupartę ir bučiuodavo: sužinojau bučinių skonį. Nesvarbu mano prisiminimuose vardai: Žanas, Juberas, Žakas... Tie vardai vienodi visoms jaunoms mergaitėms. Vakaraš tapdavau suaugusi, mes su tėvu lankydavomės pobūviuose, kur man nebuvo kas veikti, kur susirinkdavo įvairiaspalvė publika, kur aš linksmindavau ir linksmindavau kitus savo jaunumu. Grįžus namo, tėvas mane išlaipindavo prie durų ir dažniausiai nulydėdavo kokią nors moterį. Aš nebegirdėdavau jo pareinant.

Nenoriu sudaryti įspūdžio, kad jis demonstravo savo meilės nuotykius. Jis tik jų neslėpdavo, tiksliau, neieškodavo tinkamo ir veidmainingo pateisinimo, kodėl viena ar kita jo bičiulė taip dažnai pas mus vakarieniauja, užsisėdi iki vėlumos arba ir apsigyvena... laimė, laikinai. Šiaip ar taip, aš greitai supratau, kas jį sieja su „viešniomis“, ir jis, be abejo, vertino mano pasitikėjimą, juoba kad tai leido jam išvengti nemalonios būtinybės fantazuoti. Apskaičiuota puikiai. Vienintelis trūkumas: kurį laiką turėjau blaivų, cinišką požiūrį į meilės dalykus, o mano amžiuje ir su mano patirtimi tai buvo greičiau juokinga negu baisu. Aš mielai kartodavau aforizmus, pavyzdžiui, Oskaro Vaildo: „Nuodėmė – vienintelė ryški nata dabartiniame pasaulyje.“ Buvau įsitikinusi jo absoliučiu teisingumu tikriausiai todėl, kad nepritaikiau jo gyvenime. Man atrodė, kad turiu gyventi pagal šį posakį, semtis iš jo įkvėpimo, ir tada mano gyvenimas būtų lyg atvirksčias realybės paveiksliukas: nenorėjau galvoti apie egzistavimo tuštumą, jo permainingumą ir gerus kasdieninius jausmus. Teoriškai įsivaizdavau gyvenimą kaip nenutrūkstamą žemų ir šlykščių poelgių grandinę.